

**Објављивање података и информација
Српске банке а.д. Београд
са стањем на дан 31.12.2012. године**

У складу са Законом о банкама, Одлуком о објављивању података и информација банке („Сл. гласник РС“, бр. 45/2011), Одлуком Извршног одбора Српске банке а.д. о усвајању критеријума за утврђивање података и информација које је банка дужна да објављује, условима и начину и роковима њиховог објављивања, бр.1011/11 од 29.12.2011.год., Српска банка а.д. Београд (у даљем тексту Банка) објављује извештај који садржи све одлуком НБС прописане податке и информације.

Извештај се јавно објављује на интернет страници Банке (www.srpskabanka.rs).

Објављивање се односи искључиво на податке Банке, с обзиром да Банка не врши консолидацију.

1. Пословно име и седиште банке

Српска банка а.д. Београд, Савска 25 Београд

2. Стратегија управљања ризицима и политике за управљање ризицима

Систем управљања ризиком обухвата стратегију и политику управљања ризицима, процедуре, методологије и друга акта којима су регулисани послови из области управљања ризиком, укључујући и извештавање надлежних органа, као и поступке унутрашње контроле и интерне ревизије.

Систем управљања ризиком омогућава управљање свим ризицима којима је Банка изложена у свом пословању. Стратешки циљеви пословања Банке опредељују доминантне врсте ризика у наредном периоду. Кредитни ризик, девизни ризик, оперативни ризик имаће одлучујући утицај на резултат и капитал Банке и захтеваће највећи део капитала као обезбеђење од могућих губитака. Тржишни ризици којима је Банка изложена односно којима ће бити изложена у наредном периоду због структуре пословне активности Банке имаће знатно мање ефекте. Ризик ликвидности и каматни ризик имаће утицај претежно на резултат Банке а знатно мање на капитал Банке.

Систем управљања ризицима обезбеђује да ризични профил Банке увек буде у складу са дефинисаном склоношћу Банке ка ризицима.

Кредитни ризик биће и даље најважнији ризик у профилу ризика Банке, а везан је за стратегију кретања пласмана према клијентима, правним и физичким лицима. Структура кредитног портфолија задржаће постојећи однос доминације пласмана правним лицима од преко 80%, становништву од око 10% и осталим клијентима до 10% портфолија. Банка ће у

оквиру кредитног портфолија тежити да повећа учешће боље класификованих клијената, као и да направи диверзификацију портфолија. У спрези са кредитним ризиком може доћи до јачања утицаја пратећих ризика као што су ризик концентрације односно изложености и ризик смањења наплативости услед погоршања девизне позиције дужника. Банка ће пратити и контролисати и ове комплементарне ризике.

У процесу имплементације нове регулативе НБС, Банка је опредељена за коришћење стандардизованог приступа управљању кредитним ризиком, који је примерен обиму и структури кредитне активности банке.

Девизни ризик има значајан ефекат на резултат и капитал Банке. Лимит изложености од максимално 20% регулаторног капитала Банка ће поштовати и наредном периоду са тежњом да минимизира изложеност девизном ризику.

Оперативни ризик Банке постајаће све важнији са ширењем мреже пословних јединица, увођењем нових производа и пословних процеса. Банка се определила да користи приступ основног индикатора за обрачунавање потребног нивоа капитала (капитални захтев), базиран на просечном нивоу пословне активности Банке.

У својој активности у блиској будућности Банка намерава да ставке које се укључују у трговачку књигу буду лимитиране на ниво до 5% укупне пословне активности Банке, што омогућава јединствено праћење ризика кроз банкарску књигу. За трансакције које су изложене тржишном ризику, банка утврђује лимите, примењује документовано праћење позиција и појединачно и кумулативно извештавање. У случају прекорачења лимита и стицања услова за обрачун капиталног захтева за тржишни ризик, банка ће применити процедуром утврђену методологију из регулативе. Управљање ризиком ликвидности банка спроводи кроз управљање својом имовином и обавезама на начин који јој обезбеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе, као и да њени клијенти располажу својим средствима у Банци у складу са уговореним роковима. Управљање каматним ризиком банка ће спроводити у циљу минимизирања негативног гета у цени прибављања и пласирања средстава. Банка ће користити лимите и начела управљања овим ризицима а у управљање ризицима биће такође укључени и резултати стрес тестова изложености банке, које ће банка редовно спроводити на бази сценарио анализа или реалних процена могућих промена у окружењу.

Све остале могуће изложености Банке ризицима у пословању, биће предмет праћења и процене потенцијалног настанка значајних губитака на капиталу или финансијском резултату. У случају јачања изложености неком од осталих ризика, Банка ће ревидирати ризични профил банке и утврдити додатни капитални захтев за тај ризик.

Политика управљања ризицима усмерена је на свеобухватно сагледавање могућих ризика у пословању Банке, а нарочито на процену и контролу:

- кредитног ризика са ризиком измирења и ризиком друге уговорне стране;
- ризика ликвидности;
- каматног ризика;
- девизног ризика и осталих тржишних ризика;

- ризика концентрације по основу изложености према једном лицу или групи повезаних лица, географском подручју, врсти пласмана или другом фактору ризика;
- оперативног ризика;
- ризика улагања Банке у друга правна лица и у основна средства;
- ризика који се односе на земљу порекла лица према коме је Банка изложена и
- других ризика (смањење вредности потраживања, ризик усклађености пословања, стратешки ризик итд).

У оквиру политике управљања ризицима Банка успоставља процес интерне процене адекватности капитала, са циљем да, у сваком тренутку, обезбеди довољно капитала за покриће свих капиталних захтева.

Банка, такође, идентификује, прати и управља ризиком усклађености пословања, који посебно обухвата ризик од санкција регулаторног тела и финансијских губитака, као и репутациони ризик.

У организационом смислу управљање ризицима је поверено Управном одбору, Одбору за праћење пословања банке, Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом и кредитним одборима чије су надлежности утврђене прописима Народне банке Србије, Статутом и другим актима Банке. Управни одбор је надлежан за утврђивање стратегије и политика управљања ризицима, а Одбор за праћење пословања банке врши праћење спровођења усвојених политика и предлаже мере за унапређење процеса управљања ризицима или мере за отклањање уочених недостатака у постојећим процедурама и процесима. Извршни одбор је надлежан за усвајање процедура, методологија и других пратећих аката којима се ближе уређују поступци управљања ризицима и контролу њихове примене. Одбор за управљање активом и пасивом редовно прати утицај промена у структури активе и пасиве Банке на изложеност појединим ризицима и предлаже мере за унапређење процеса управљања ризицима и капиталом Банке. Кредитни одбори за правна лица и за становништво надлежни су за доношење одлука о појединачним пласманима, на бази предлога и процена ризика надлежних служби.

Ради примене посебног и јединственог система управљања ризицима и обезбеђења функционалне и организационе одвојености активности управљања ризицима од редовних пословних активности банке, Банка је формирала Сектор за управљање ризицима и у оквиру Сектора, Службу управљања кредитним ризиком и портфолиом, Службу управљања ризиком ликвидности, тржишним ризицима, оперативним ризиком и другим ризицима и управљања капиталом и Одељење за управљање спорним и ризичним пласманима.

У свом пословању Банка може бити под утицајем негативних кретања односно под утицајем значајних поремећаја у макроекономском окружењу, као што су: опадање привредне активности, глобална финансијска криза, општа неликвидност у платном промету, јачи поремећај валутних односа, нагли раст цена и слично, што повећава ниво појединих ризика (кредитни ризик, ризик ликвидности, девизни ризик и други). Ради смањења могућих губитака по овом основу, Банка ће континуирано пратити стање у окружењу и кориговањем лимита на нивоу грана, региона или врста ризика, прилагођавати своју изложеност ризицима.

3. Капитал банке

Укупан капитал Банке се састоји од основног и допунског капитала уз примену одбитних ставки.

Основни капитал чини: акцијски капитал по основу обичних акција, резерве из добити, као и нематеријална улагања и регулаторна усклађивања вредности односно потребне резерве као минусне ставке основног капитала.

Допунски капитал чине ревалоризационе резерве које се односе на основна средства и учешћа у капиталу.

Банка не поседује хибридне инструменте, односно субординиране инструменте, те осим ревалоризационих резерви нема других елемената допунског капитала.

У наставку је дата табела која приказује структуру капитала Банке на дан 31.12.2012. године.

		(000 РСД)
Р.бр	Назив позиције	31.12.2012
1.	Елементи који се укључују у основни капитал (1.1+1.2-1.3)	4.214.003
1.1.	Номинална вредност уплаћених акција	3.021.290
1.2.	Резерве из добити	1.196.726
1.3.	Нематеријална улагања	4.013
2.	Елементи који се укључују у допунски капитал	435.937
2.1.	Део ревалоризационих резерви банке	435.937
3.	Одбитне ставке од основног капитала	2.186.221
3.1.	Износ потребне резерве за процењене губитке	2.186.221
4.	Укупан основни капитал	2.027.782
5.	Укупан допунски капитал	435.937
6.	Укупан капитал	2.463.719

4. Капитални захтеви и интерна процена адекватности капитала

4.1 Адекватност капитала и капитални захтеви банке

Законом о банкама прописан је минимум адекватности капитала од 12% изнад кога банке морају да одржавају величину свог показатеља, израженог кроз однос капитала и ризичне пондерисане активе и ризичних ванбилансних ставки (кредитни капитални захтев) и увећаног за изложеност Банке девизном ризику (девизни капитални захтев), тржишном ризику (тржишни капитални захтев) и оперативном ризику (капитални захтев за оперативни ризик).

У складу са Одлуком о адекватности капитала банке, Банка израчунава капиталне захтеве за следеће ризике:

- кредитни ризик – применом стандардизованог приступа;
- тржишни ризик – девизни ризик применом стандардизованог приступа;
- оперативни ризик – применом приступа основног индикатора.

Капитални захтеви

(000 РСД)

Р.Бр.	Назив позиције	31.12.2012
1.	Капитални захтев за кредитни ризик (1.1+1.2)	1.736.852
1.1.	Банке	46.302
1.2.	Привредна друштва	1.328.458
1.3.	Физичка лица	82.945
1.4.	Остало	279.147
2.	Капитални захтев за девизни ризик	19.225
3.	Капитални захтев за оперативни ризик	199.892
4.	Укупно капитални захтеви (1 + 2+3)	1.955.969

Показатељ адекватности капитала износи 15,12%. Приликом израчунавања висине капитала за потребе адекватности, Банка је извршила умањење основног капитала за 2.186.221 хиљаду динара, што је износ потребне резерве за процењене губитке. За покриће кредитног ризика у банкарској и трговачкој књизи банка је морала да ангажује део капитала у износу од 1.736.852 хиљаде динара, за покриће девизног капиталног захтева део капитала у износу од 19.225 хиљада динара и за покриће оперативног ризика део капитала у износу од 199.892 хиљаде динара, тако да укупни капитални захтеви износе 1.955.969 хиљада динара. Учешће позиција трговачке књиге у укупном портфолију Банке је испод прописаног лимита, тако да нема обавезе израчунавања капиталних захтева везаних за остале тржишне ризике који произилазе из ставки које се воде у књизи трговања.

Показатељ адекватности капитала

(000 РСД)

Р.Бр.	Назив позиције	31.12.2012
1.	Капитал	2.463.719
2.	Актива пондерисана кредитним ризиком	14.473.769
3.	Изложеност девизном ризику	160.206
4.	Изложеност оперативном ризику	1.665.767
5.	Показатељ адекватности капитала	15,12

4.2 Процес интерне процене капитала и методологије за сваки ризик

Банка је опредељена за поуздан процес управљања ризиком који адекватно идентификује, мери, процењује и прати ризике кроз интерну процену адекватног капитала и спроводи процес процене који обухвата све кључне елементе процене капиталних захтева, планирања капитала и управљања капиталом, што осигурава потребан износ капитала у складу са ризичним профилем Банке. Процену капитала потребног за покриће ризика Банка врши утврђивањем капиталних захтева за поједине врсте ризика, којима је у свом пословању изложена. Такође, Банка прати и одржава ниво капитала на потребном нивоу, сагледавајући његову усаглашеност са прописаним минималним нивоом капитала и висином капиталних захтева.

Планирање капитала у Банци врши се једном годишње у оквиру Плана пословања Банке, који укључује процену за текућу годину и Стратегијом развоја Банке кроз пројекцију за наредне три године.

Организација процеса управљања интерним капиталом полази од следећег:

- регулаторни капитал тј. минимални износ капитала Банке, прописан од стране регулатора, обухвата обавезу покрића капиталних захтева, тј. адекватно одмерени капитал за одређене врсте ризика, утврђене од стране регулатора;
- опредељеност Банке је да при утврђивању капиталних захтева за кредитни, тржишни и оперативни ризик користи стандардизоване приступе за кредитни и тржишни ризик и приступ базног индикатора за оперативни ризик;
- процес утврђивања и обрачуна регулаторних капиталних захтева обавља се у организационом делу који се оперативно бави капиталом;
- стубом 2 Базела II банкама је препоручена додатна анализа ризика и могућност доношења одлуке да у односу на свој профил ризика и своју стратегију капитала захтевају виши ниво капитала од минимално утврђеног у складу са стубом 1 Базела II;
- процес утврђивања и обрачуна додатних потреба за капиталом у односу на захтев регулатора у надлежности је Сектора управљање ризицима, који своје обрачунае додатних потреба за капиталом доставља Извршном одбору, у циљу коначног утврђивања висине интерног капитала;
- поступак обрачуна додатних потреба за капиталом у складу са Базела II произилази из политике и процедура за управљање ризицима у смислу саме анализе ризика и надлежности у Банци за њихову процену и управљање њима.

Банка је у складу са смерницама НБС одлучила да прихватити приступе Стуба I кроз минималне капиталне захтеве за кредитни ризик, девизни ризик и оперативни ризик, а где је то могуће, унапређиваће интерне моделе за остале ризике који могу имати квалитативне и квантитативне ефекте на капитал и резултат Банке. Методологију, претпоставке и поступак развоја и процену адекватности интерног капитала израђује Сектор управљања ризицима, одобрава Извршни одбор, а редовну ревизију истих врши Интерна ревизија Банке.

Процена адекватности интерног капитала обухвата :

- 1) Израчунавање минималних капиталних захтева по Стуба I у складу са смерницама НБС применом стандардизованог приступа за кредитни ризик и тржишни ризик, и приступ основног индикатора за оперативни ризик.
- 2) Расподелу (буџетирање) капитала узимајући у обзир целокупну пословну стратегију банке, склоност ризицима и пројекције економских показатеља.
- 3) Сагледавање резервација за губитке у преходним годинама и одређивање вероватноће понављања.
- 4) Анализу изложености ризику кроз отпорности на стрес тест.
- 5) Процену утицаја сценарио анализа кроз измену битних фактора у пословању Банке (промену ГАП –а неусклађености, измену каматних стопа, диверзификацију портфолија и остало) уз фокус утицаја на профитабилност и пројектовани капитал и ако се процени додатну расподелу капитала за те ризике и укључивање у интерни капитални захтев Банке.

У складу са каталогом ризика Банка укључује поједине ризике у израчунавање интерне процене адекватности капитала:

рб	Врста ризика	Материјално значајан ризик	Може се квантификовати
Ризици стуба 1			
1.	Кредитни ризик	да	да
2.	Оперативни ризик	да	да
3.	Тржишни ризици и то девизни ризик	да	да
Ризици стуба 2			
4.	Кредитно-девизни ризик	да	да
5.	Резидуални ризик		
6.	Ризик ликвидности	да	
7.	Каматни ризик	да	да
8.	Ризик концентрације	да	да
9.	Ризик улагања банке	да	да
10.	Ризик земље		
11.	Ризик усклађености пословања		
12.	Стратешки ризик		
13.	Ризик измирења/испоруке		
14.	Ризик друге уговорне стране		
15.	Остали ризици		

Укупан износ интерног капитала Банка израчунава узимајући у обзир ниво капитала добијен сабирањем минималних капиталних захтева за сваку појединачну врсту квантитативно одређених ризика, и корекцијама кроз коришћење сопствених приступа за израчунавање интерног капитала, односно стрес тестова.

Сектор управљања ризицима редовно, а најмање једном годишње спроводи стрес тестирање за све материјално значајне ризике као и за интерни капитал. Под стрес тестирањем подразумева процена потенцијалних ефеката специфичних догађаја и/или промене више фактора ризика на капитал и финансијски резултат Банке. Стрес тестирање се спроводити:

- 1) анализом осетљивости, којом се процењују ефекти промене одређеног фактора ризика на капитал и финансијски резултат Банке, или
- 2) сценарио-анализом, којом се процењују ефекти истовремене промене више фактора ризика на капитал и финансијски резултат Банке у јасно утврђеним ванредним (стресним) околностима.

Сектор управљања ризицима ће резултате добијене по основу стрес тестирања узимати у обзир при процени и одржавању интерног капитала на одговарајућем нивоу и резултате инкорпорирати у извештај о ИЦААП-у. Банка ће у стрес тестове укључи све значајне факторе ризика специфичне за њено пословно окружење, укључујући и факторе макроекономског окружења.

Ризични портфолио Банке превасходно је одређен структуром позиција у активи и планираним променама у изложености банке у наредном периоду, с једне стране, и степена покривености капиталних захтева регулаторним капиталом, с друге стране.

С озбиром на учешће билансног кредитног портфолија од око 75% у укупној бруто билансној активи Банке и да је његово учешће у укупном капиталном захтеву банке у нивоу од 90%, сматра се да кредитни ризик има одлучујући утицај на резултат и капитал банке. Као део кредитног ризика јавља се и ризик концентрације и кредитно девизни ризик. Због валутне структуре како извора, као и пласмана Банка и учешће девизног подбиланса у нето билансној активи банке од приближно 50%, банка је у значајној мери изложена девизном ризику. Учешће каматоносне aktive и пасиве у билансној суми банке износи 60%, и чини изложеност каманом ризику битном за резултат Банке. Неопходност да рокови обавеза и потраживања буду усклађени односно да Банка буде у ситуацији да увек и у сваком моменту може да обезбеди повраћај депозита и реализацију свих других обавеза доводи до закључка да је ризик ликвидности један од материјално значајних ризика којем је Банка у свом пословању изложена. Оперативни ризик са значајним учешћем ризика од људске грешке и пропуста у раду чини овај ризик материјално значајним. Банка предузима континуиране напоре да се ови ризици идентификују и минимизирају и да се од њих осигурава превентивним деловањем и осигурањем надокнаде могућих губитака. С озбиром да улагања у основна средства учествују око 10% у билансној суми банке чине ризик улагања значајним.

Тржишни ризици (изузев девизног ризика) којима је Банка изложена односно којима ће бити изложена у наредном периоду, имаће знатно мање ефекте, због малог учешћа трансакција из трговачке књиге у укупној структури пословне активности Банке. Ризик земље Банка прати кроз лимите и с озбиром да Банка за средства на рачунима код ино банака користи коресподентске банке које су према ризику земље класификоване од 0 до 3, а да се остатак потраживања према ино банкама односи на покрића по пословима клијената чије учешће у бруто билансној активи износи 1,5% ризик земље не представља материјално значајан ризик. У овом моменту анализирајући ризичан портфолио Банке остали ризици нису идентификовани као материјално значајни, а све остале могуће изложености Банке ризицима у пословању биће предмет праћења и процене потенцијалног настанка значајних губитака на капиталу или финансијском резултату. У случају јачања изложености поједином од осталих ризика, Банка ће ревидирати ризични портфолио и утврдити додатни капитални захтев за тај ризик.

4.3 Изложеност ризицима, приступ и процена ризика

4.3.1 Кредитни ризик

Сваки пласман који је одобрен захтева редован мониторинг и ревизију. Банка прати доспећа обавеза по одобреном пласману у настојању да обавезе буду на време измирене. Банка прати клијента и развој његове финансијске ситуације све време пласмана у течају уз акценат на сигнале упозорења. Кредитне изложености које показују знаке садашњег или будућег повећања ризика, потпуног или делимичног неизвршења обавеза или могуће потребе за ликвидацијом потраживања, предмет су посебног третмана.

Проблематичним потраживањем Банка сматра:

- ситуацију када дужник касни у измирењу својих обавеза више од 90 дана од дана доспећа обавезе у било којем материјално значајном износу, при чему се доцња у измирењу обавеза рачуна у складу са Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке.

- постојање проблематичне финансијске ситуације која може (највероватније ће) резултирати у немогућности измирења обавезе према Банци иако то још није случај, не узимајући у обзир могућност наплате по основу активирања средстава обезбеђења.

- отворен процес стечаја, ликвидације или неке врсте финансијског реструктурирања дужника.

Банка врши процену обезвређења билансне активе и вероватних губитака по ванбилансним ставкама на појединачној и групној основи.

У складу са интерном методологијом, на сваки извештајни датум Банка процењује да ли постоји објективни доказ умањења (обезвређења) вредности финансијског средства или групе финансијских средстава. Губици по основу обезвређења се признају само ако постоји објективни доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава и када исти утичу на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава.

Објективни доказ о обезвређењу билансне активе на појединачној основи постоји:

- ако финансијско стање дужника указује на знатне проблеме у његовом пословању;
- ако постоје подаци о неизмирењу обавеза, о учесталом кашњењу у отплати камата и/или главнице или о неиспуњавању других уговорних одредаба;
- ако банка, услед финансијских тешкоћа дужника, битно промени услове отплате потраживања у односу на оне који су првобитно уговорени;
- ако постане извесно да ће бити покренут стечајни поступак над дужником или друга врста његове финансијске реорганизације.

Приликом процене обезвређења Банка прво врши индивидуалну процену да утврди да ли постоје објективни докази о обезвређењу за свако финансијско средство које је индивидуално значајно, као и групну процену за финансијска средства која нису индивидуално значајна. Уколико Банка утврди да не постоје објективни докази о обезвређењу за финансијска средства за која се врши индивидуална процена, Банка сврстава таква средства у групу финансијских средстава са сличним карактеристикама кредитног ризика и врши групну процену обезвређења. Средства за која се врши индивидуална процена обезвређења и за која се признаје губитак по основу обезвређења нису укључена у групну процену обезвређења.

Уколико постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности, износ губитка се утврђује као разлика између књиговодствене вредности датог финансијског средства и садашње вредности очекиваних прилива готовине у будућности, дисконтованих оригиналном каматном стопом.

При обрачуну износа обезвређења билансне активе и вероватног губитка по основу ванбилансних ставки, Банка може узети у обзир новчане токове по основу активирања средстава обезбеђења потраживања – хипотека, залога и други инструменти обезбеђења чијом реализацијом је могућа наплата пласмана. Банка користи ову могућност уколико постоји објективни доказ о обезвређењу билансне активе или ванбилансних ставки, а процењено је да не постоји могућност наплате пласмана (делимично или у целости) редовним путем.

За потребе групне процене обезвређења, финансијска средства се групишу на основу сличних карактеристика кредитног ризика и интерног система класификације Банке за пласмане физичким лицима. Карактеристике на основу којих се врши груписање су врста пласмана и број дана доцње. Процена обезвређења потраживања по утврђеним групама утврђује се на основу података о губицима из ранијих периода за потраживања са сличним карактеристикама (за дату врсту производа и број дана доцње у измиривању обавеза према банци). За потребе процене обезвређења потраживања од физичких лица израђена је транзиторна матрица за период од претходне три године. Банка редовно проверава и преиспитује методологију и претпоставке коришћене за процену будућих токова готовине како би се смањиле разлике између процењених губитака и стварно насталих губитака.

4.3.1.1 Обрачун капиталног захтева за кредитни ризик

За израчунавање капиталног захтева за кредитни ризик Банка користи стандардизован приступ заснован на пондерима ризика. Пондер кредитног ризика се за сваку појединачну позицију билансне активе и ванбилансну ставку (у даљем тексту: изложеност) одређује на основу класе изложености и нивоа њеног кредитног квалитета.

Свака појединачна позиција билансне активе и ванбилансне ставке из банкарске књиге распоређује се у једну од следећих класа изложености:

- 1) изложености према државама и централним банкама;
- 2) изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе;
- 3) изложености према јавним административним телима;
- 4) изложености према међународним развојним банкама;
- 5) изложености према међународним организацијама;
- 6) изложености према банкама;
- 7) изложености према привредним друштвима;
- 8) изложености према физичким лицима;
- 9) изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима;
- 10) доспела ненаплаћена потраживања;
- 11) високоризичне изложености;
- 12) изложености по основу покривених обвезница;
- 13) изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове;
- 14) остале изложености.

Банка користи кредитне рејтинге АКИ који додељивање рејтинга обавља у складу са методологијом OECD-а. Банка тренутно не користи кредитне рејтинге АЕКР. АКИ рејтинзи се користе за изложености према државама и централним банкама, као и према банкама уколико се ради о страним лицима.

Банка за изложености према банкама чији је преостали рок доспећа дужи од три месеца и за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг додељује пондер кредитног ризика државе у којој банка–дужник има седиште или пондер кредитног ризика 50%, зависно од тога који је пондер већи.

Банка за изложености према банкама чији преостали рок доспећа није дужи од три месеца а за које не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг додељује пондер кредитног ризика државе у којој банка–дужник има седиште или пондер кредитног ризика 20%, зависно од тога који је пондер већи.

Банка за изложености према привредним друштвима додељује пондер кредитног ризика 100%, обзиром да Банка не располаже кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг.

4.3.1.2 Нето изложеност банке по класама изложености пре техника ублажавања:

(000 РСД)

Нето изложеност		
Класе изложености	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Изложеност према државама и централним банкама	5.018.008	0
Изложеност према банкама	587.374	0
Изложеност према привредним друштвима	8.489.088	9.789.341
Изложеност према физичким лицима	831.201	292.108
Остале изложености	3.809.574	53.881.329
Укупно	18.735.244	63.962.779

4.3.1.3 Географска расподела изложености:

а) Изложеност према државама и централним банкама

(000 РСД)

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија	5.018.008	0
Укупно	5.018.008	0

б) Изложеност према банкама

(000 РСД)

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:	11.773	0
– Београд	8.667	0
– Војводина	73	0
– остатак Србије	3.033	0
Европска унија	134.769	0
Остатак Европе	93.999	0
Остатак света	346.833	0
Укупно	587.374	0

в) Изложеност према привредним друштвима

(000 РСД)

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:	8.479.385	9.789.341
– Београд	3.125.502	9.207.142
– Војводина	2.028.471	304.077
– остатак Србије	3.325.412	278.123
Европска унија	9.703	0
Остатак Европе	0	0
Остатак света	0	0
Укупно	8.489.088	9.789.341

г) Изложеност према физичким лицима

(000 РСД)

	Билансне позиције	Ванбилансне ставке
Србија:	831.194	292.053
– Београд	571.406	207.447
– Војводина	17.370	4.636
– остатак Србије	242.419	79.971
Европска унија	1	0
Остатак Европе	5	55
Остатак света	0	0
Укупно	831.201	292.108

4.3.1.4 Расподела изложености према секторима:

а) Изложеност према банкама

(000 РСД)

	Бруто	Исправка и резерва	Нето
Банке	599.653	12.279	587.374
Укупно	599.653	12.279	587.374
од тога Доспела ненаплаћена потраживања	7.081	7.081	0

б) Изложеност према привредним друштвима

(000 РСД)

	Бруто	Исправка и резерва	Нето
пољопривреда	850.209	486.283	363.925
рударство и енергетика	472.964	59.824	413.140
грађевинарство	1.636.618	1.389.958	246.660
прерађивачка индустрија	4.953.578	1.284.041	3.669.538
трговина	3.358.292	969.580	2.388.712
услуге, туризам и угоститељство	149.923	85.628	64.295
саобраћај и везе	365.423	46.341	319.082
финансије	1.058.738	70.935	987.803
државна администрација и др.јавне услуге	9.275	186	9.089
остало	35.722	8.878	26.844
Укупно	12.890.741	4.401.653	8.489.088

в) Од тога доспела ненаплаћена потраживања:

(000 РСД)

	Бруто	Исправка и резерва	Нето
пољопривреда	416.127	414.532	1.594
рударство и енергетика	0	0	0
грађевинарство	1.580.908	1.382.787	198.120
прерађивачка индустрија	1.649.709	864.151	785.558
трговина	974.262	667.331	306.931
услуге, туризам и угоститељство	74.556	74.556	0
саобраћај и везе	0	0	0
финансије	27	27	0
државна администрација и др.јавне услуге	0	0	0
остало	7.575	7.575	0
Укупно	4.703.164	3.410.960	1.292.204

г) Изложеност према физичким лицима

(000 РСД)

	Бруто	Исправка и потребна резерва	Нето
Становништво	1.232.637	109.328	1.123.308
Укупно	1.232.637	109.328	1.123.308
од тога Доспела ненаплаћена потраживања	89.618	83.760	5.859

4.3.1.5 Расподела изложености према преосталом доспећу:

(000 РСД)

Изложеност банке према		до 90 дана	91-180 дана	181-365 дана	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без уговореног рока
државама и централним банкама	Билансна	0	0	0	0	0	5.018.008
	Ванбилансна	0	0	0	0	0	0
банкама	Билансна	587.374	0	0	0	0	0
	Ванбилансна	0	0	0	0	0	0
привредним друштвима	Билансна	4.993.916	1.011.158	1.012.678	1.139.998	331.339	0
	Ванбилансна	599.884	2.516.677	1.165.185	5.477.595	30.000	0
физичким лицима	Билансна	267.042	87.176	135.663	340.304	1.015	0
	Ванбилансна	195.859	10.131	30.394	30.394	25.329	0
остале изложености	Билансна	0	0	0	0	0	3.809.574
	Ванбилансна	0	0	0	0	0	53.881.329

4.3.1.6 Приказ промена у исправкама вредности билансне активе и резервисања током периода:

(000 РСД)

	Почетно стање на дан 01.01.2012. године	Повећање током 2012. године	Смањење током 2012. године	Остала прилагођавања	Завршно стање на дан 31.12.2012. године
Исправка вредности билансне активе	1.886.361	1.964.494	1.318.060	41.161	2.573.956
Резервисања по ванбилансним ставкама	47.126	228.179	130.003	3.088	148.390
Укупно	1.933.488	2.192.673	1.448.063	44.249	2.722.346

Промене у исправкама вредности и резервисањима за билансну и ванбилансну активу приказане су за билансну активу и ванбилансне ставке које се класификују у складу са важећом Одлуком Народне банке Србије којом се регулише област класификације.

Детаљи о структури исправке вредности и резервисањима дати су у Финансијским извештајима Банке и Напоменама уз финансијске извештаје за 2012. годину, објављеним на званичној интернет страници Банке www.srpskabanka.rs.

4.3.1.7 Расподела изложености према категоријама класификације:

(000 РСД)

Ознака класификације	Актива која се класификује					Посебна резерва	Исправке вредности по MPC39	Резерва из добити
	Билансна	Ванбилансна	Укупно	Одбитне ставке	Основица			
А	1.436.844	7.309.666	8.746.510	3.590.940	5.155.570	0	24.271	0
Б	3.030.424	2.015.604	5.046.028	421.422	4.624.606	92.492	121.864	33.614
В	5.338.413	577.912	5.916.325	119.101	5.797.224	869.584	181.134	388.701
Г	1.397.140	335.826	1.732.966	15.735	1.717.231	515.170	251.521	231.884
Д	3.274.333	165.065	3.439.398	66.258	3.373.140	3.373.140	2.143.556	1.532.022
Укупно	14.477.154	10.404.073	24.881.227	4.213.456	20.667.771	4.850.386	2.722.346	2.186.221

4.3.1.8 Износ изложености пре и након коришћења кредитне заштите према нивоу кредитног квалитета:

(000 РСД)

		Бруто изложеност	Исправке вредности, резервисања и потребна резерва	од чега: потребна резерва	Нето изложеност	Вредност изложеност после примене кредитне заштите
1	Укупна изложеност	87.940.926	5.242.903	2.187.563	82.698.022	21.297.267
Приказ по врстама изложености:						
2	Билансне позиције	23.655.522	4.920.279	2.013.328	18.735.244	18.735.244
3	Ванбилансне ставке	64.285.403	322.625	174.235	63.962.779	2.562.023
Приказ по пондерима кредитног ризика:						
4	0%	6.508.795	885	0	6.507.911	6.510.756
5	10%	0	0	0	0	0
6	20%	147.524	4.226	0	143.298	176.067
7	35%	74.335	8.516	8.516	65.819	65.819
8	50%	181.333	2.950	89	178.383	178.383
9	75%	1.143.018	25.568	13.889	1.117.450	913.696
10	100%	79.443.079	5.134.936	2.129.514	74.308.143	13.075.527
11	150%	442.841	65.823	35.554	377.018	377.018

4.4 Технике ублажавања кредитног ризика

Банка користи технике ублажавања кредитног ризика које су, у складу са Одлуком о адекватности капитала банке, прихватљиве код примене стандардизованог приступа за утврђивање капитала за покриће кредитног ризика.

Банка активу пондерисану кредитним ризиком прилагођава за ефекте коришћења средстава обезбеђења применом једноставног метода – на начин да се обезбеђеном делу изложености додељује пондер кредитног ризика средства обезбеђења а све у складу са Методологијом за израчунавање показатеља капитала и адекватности капитала.

Банка може користити више од једног инструмента кредитне заштите за смањење кредитног ризика по основу једне изложености, и у том случају дату изложеност дели на такав начин да сваки њен део буде покривен једним инструментом кредитне заштите и за сваки од тих делова посебно обрачунава износ активе пондерисане кредитним ризиком.

Банка, ради прилагођавања активе пондерисане кредитним ризиком за ефекте техника ублажавања тог ризика, користити следеће инструменте кредитне заштите:

- 1) инструменте материјалне кредитне заштите, и то средства обезбеђења у облику финансијске имовине;
- 2) инструменте нематеријалне кредитне заштите, и то гаранције, друге облике јемства и контрагаранције (укључујући и друге сличне инструменте нематеријалне кредитне заштите).

Подобним средствима обезбеђења у облику финансијске имовине сматрају се:

- 1) готовина и готовински еквиваленти депоновани код Банке;
- 2) дужничке хартије од вредности држава или централних банака с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг или агенције за кредитирање извоза коме одговара ниво кредитног квалитета 4 или бољи;
- 3) дужничке хартије од вредности банака с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи;
- 4) дужничке хартије од вредности привредних друштава с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи;
- 5) дужничке хартије од вредности с расположивим краткорочним кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 3 или бољи;
- 6) акције или конвертибилне обвезнице које су укључене у главни берзански индекс;
- 7) злато.

Гаранције, други облици јемства и контрагаранције сматрају се подобним инструментима нематеријалне кредитне заштите ако су пружаоци кредитне заштите:

- 1) државе и централне банке;
- 2) територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе;
- 3) међународне развојне банке;
- 4) међународне организације наведене у овој класи изложености;
- 5) јавна административна тела за која се пондер кредитног ризика додељује на начин који је прописан за изложености према државама и централним банкама или за изложености према банкама;

6) банке;

7) привредна друштва, укључујући и матично друштво и подређена друштва банке, с расположивим кредитним рејтингом изабране агенције за рејтинг коме одговара ниво кредитног квалитета 2 или бољи.

Банка, у смислу Одлуке о адекватности капитала банке, од материјалних средстава кредитне заштите, у највећем броју случајева прихвата готовину депоновану код Банке, а од нематеријалних средстава кредитне заштите гаранције државе.

Банка признаје инструменте материјалне кредитне заштите за ублажавање кредитног ризика, ако су испуњени следећи услове:

1) да су довољно ликвидни, односно лако утрживи;

2) да се њихова вредност значајно не мења током времена – да би обезбедили извесност кредитне заштите;

3) да уговорни однос по основу ког су ти инструменти прибављени даје Банци право да благовремено уновчи или пренесе, присвоји или задржи имовину којом се обезбеђује кредитна заштита у случају неизмирења обавеза дужника Банке, односно његовог стечаја, ликвидације или настанка другог уговореног кредитног догађаја који се односи на тог дужника;

4) да степен корелације између вредности тих инструмената и кредитне способности дужника није висок.

Банка признаје инструменте нематеријалне кредитне заштите за ублажавање кредитног ризика, ако су испуњени следећи услове:

1) да је кредитна заштита директна;

2) да је ниво, односно износ кредитне заштите јасно утврђен и да се не може оспорити;

3) да уговор по основу ког су прибављени инструменти кредитне заштите не садржи одредбе које:

– пружаоцу кредитне заштите омогућавају да једнострано откаже овај уговор,

– увећавају трошак кредитне заштите као резултат погоршања кредитног квалитета односне изложености,

– утичу на обавезу пружаоца кредитне заштите да благовремено изврши плаћање у случају да дужник Банке по односној изложености не изврши било коју доспелу обавезу плаћања, или

– пружаоцу кредитне заштите омогућавају да скрати рок на који је уговорена та заштита;

4) да се могу реализовати у складу с меродавним правом;

5) да Банка управља ризиком концентрације који може настати услед коришћења ових инструмената и да је документовала начин на који је стратегија коришћења тих инструмената укључена у свеобухватни систем управљања ризицима.

Банка признаје хипотеку на непокретности као инструмент кредитне заштите и при томе захтева прибављање процењене вредности од стране овлашћених проценитеља и мишљења стручне Службе надлежне за правне послове о могућности успостављања средства обезбеђења. Банка редовно захтева независну процену, а најмање једном у три

године и ванредно када се на основу екстерних информација процењује да је дошло до поремећаја на тржишту која могу имати утицаја на вредност колатерала.

Изложености покривене средствима ублажавања кредитног ризика по класама изложености:

(000 РСД)

Класа изложености	Износ изложености покривен финансијском имовином	Износ изложености покривен нематеријалном кредитном заштитом
Изложености према државама и централним банкама;	0	0
Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе;	0	0
Изложености према јавним административним телима;	0	0
Изложености према међународним развојним банкама;	0	0
Изложености према међународним организацијама;	0	0
Изложености према банкама;	0	0
Изложености према привредним друштвима;	2.782.531	3.770.769
Изложености према физичким лицима;	90	0
Високоризичне изложености;	0	0
Изложености по основу покривених обвезница;	0	0
Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове;	0	0
Остале изложености	0	0
Укупно	2.782.621	3.770.769

4.5 Ризик друге уговорне стране

Банка у својој банкарској књизи и књизи трговања нема изложености по основу ризика друге уговорне стране

4.6 Тржишни ризици

Стратегијом и Политиком управљања ризицима Банке утврђено је да вредност позиција у књизи трговања не прелази:

- 5% укупних послова банке дуже од три радна дана у календарском месецу;
- 1,5 милијарди динара дуже од три радна дана у календарском месецу;
- вредност ставки у књизи трговања ни у једном моменту не прелази 6% укупних послова банке нити износ од 2 милијарде динара.

Испуњавањем наведених услова Банка нема обавезу да израчунава и обезбеђује покриће капиталних захтева у вези са тржишним ризицима који произлазе из ставки које се воде у књизи трговања, али израчунава и обезбеђује покриће капиталних захтева у вези с кредитним и девизним ризиком.

Банка управља девизним ризиком и води рачуна да спречи негативне ефекте на финансијски резултат Банке, који настају по основу промене међувалутарних курсева и курса страних валута у односу на динар (негативне курсне разлике). Банка дневно прати кретање показатеља девизног ризика и одржава га у оквиру лимита прописаног Одлуком о адекватности капитала НБС.

За потребе обрачуна капитала за покриће изложености тржишним ризицима примењује се стандардизован приступ. Капитални захтев за девизни ризик израчунава се множењем збира укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату са 12%. Укупна нето отворена девизна позиција представља апсолутну вредност укупне дуге, односно укупне кратке девизне позиције, и то зависно од тога која је од ових апсолутних вредности већа. Укупна дуга девизна позиција представља збир свих дугих девизних позиција Банке по појединачној валути. Укупна кратка девизна позиција представља збир свих кратких девизних позиција Банке по појединачној валути.

У израчунавање отворене девизне позиције по појединачној валути, односно отворене позиције у злату, се укључују:

- нето спот позиција, која представља разлику између девизне имовине (умањене за исправку вредности) и девизних обавеза у тој валути (укључујући и недеспеле камате) односно разлику између имовине и обавеза у злату;

- нето "форвард" позиција, која је једнака разлици између свих износа који ће бити примљени и свих износа који ће бити плаћени на основу валутних форвард уговора (или форвард уговора на злато), укључујући и валутне фјучерс уговоре (или фјучерс уговоре на злато) и хипотетички износ из валутних свопова који није укључен у "спот" позицију,

- неопозиве гаранције, непокривене акредитиве и сличне ванбилансне ставке на основу којих је извесно да ће Банка да изврши плаћање, а веровато је да та средства неће моћи да надокнади;

- нето делта еквивалента свих валутних опција и опција на злато;

- тржишна вредност опција које нису ни валутне опције ни опције на злато, а чији је предмет уговора исказан у иностраној валути.

Банка редовно, на основу доступних информација о планираним одливима односно приливима средстава у иностраној валути, врши стрес тестирање показатеља девизног ризика. Такође, Банка је успоставила систем лимита како би обезбедила контролу кретања показатеља девизног ризика у прописаним оквирима.

4.7 Оперативни ризици

Банка за потребе обрачуна капитала за покриће изложености оперативном ризику примењује приступ основног индикатора.

Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом овог приступа једнак је износу трогодишњег просека индикатора изложености, обрачунатог на основу релевантних нето прихода, помножених стопом капиталног захтева од 15%. Трогодишњи просек

индикатора изложености представља аритметичку средину вредности тог индикатора за претходне три године. Уколико је за било коју од претходне три године индикатор изложености био негативан или једнак нули, тај износ се не укључује у израчунавање трогодишњег просека, већ се овај просек израчунава као однос збира позитивних вредности индикатора изложености и броја година у којима су остварене те вредности.

Индикатор изложености се рачуна на основу података из ревидираних годишњих финансијских извештаја. Индикатор изложености израчунава се као збир нето прихода од камата и нето некаматних прихода на основу следећих елемената:

- приходи и расходи од камата;
- приходи од дивиденди и учешћа;
- приходи и расходи од накнада и провизија;
- добици и губици по основу продаје хартија од вредности;
- приходи и расходи од промене вредности имовине и обавеза;
- приходи и расходи од курсних разлика;
- остали приходи из редовног пословања.

(000 РСД)

	2009	2010	2011	Просек	Капитални захтев на дан 31.12.12
Износ индикатора изложености	911.572	1.390.586	1.695.682	1.332.613	199.892
Укупно	911.572	1.390.586	1.695.682	1.332.613	199.892

Банка је организовала базу података за евидентирање губитака по основу догађаја оперативног ризика (од јануара 2008. године). Сви догађаји који су довели, или су могли довести, до материјално значајних губитака (изнад 10.000 динара) евидентирају се у интерној бази, тако да је могућа анализа учесталости настанка ризичних догађаја и њихов утицај на банку.

Банка такође идентификује и процењује све ризике који настају по основу увођења нових производа или услуга, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима Банке.

Банка је усвојила План за обезбеђење континуитета пословања којим су прописани поступци, активности, процеси рада и организација у Банци у случају настанка непредвиђених догађаја, а у циљу обезбеђења сигурности запослених и клијената и наставка функционисања кључних пословних процеса, у случају њиховог прекида, као и у циљу смањења пословне и финансијске штете која би могла настати у случају прекида активности Банке.

4.8 Каматни ризик

Банка идентификује каматни ризик у банкарској књизи као могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промене каматних стопа, при чему је Банка изложена каматном ризику по основу ставки које се воде у банкарској књизи.

Процена изложености каматном ризику врши се месечно. Анализом свих активних и свих пасивних ставки из банкарске књиге Банка идентификује каматно осетљиве позиције. У зависности од врсте каматне стопе прописане уговором, каматно осетљиве позиције активе и пасиве се разврставају на позиције са променљивом и позиције са фиксном каматном стопом, а потом се по интервалима доспећа истих утврђује износ диспаритета. Гап анализом идентификује се изложеност каматном ризику у случајевима када се основ пасивне каматне стопе или рочност депозита клијената разликује од основа активне каматне стопе, односно, рочности одобрених кредита.

Следећа табела приказује сензитивност биланса успеха Банке на разумно могуће промене каматних стопа уз константно одржавање осталих варијабли. Сензитивност биланса успеха представља ефекат претпостављених промена у каматним стопама на нето приходе од камата у једној години на финансијска средства и обавезе који су базирани на каматним стопама на дан 31. децембра 2012. године.

(000 РСД)

Валута	Промена у процентном поену	Сензитивност на биланс успеха
ЕУР	1%	6,005
УСД	1%	-5,226
РСД	1,50%	26,865

Банка прави сценарија промене економске вредности банкарске књиге за мале промене каматних стопа, као и стрес каматни шок који подразумева паралелну промену просечне каматне стопе - навише или наниже за 200 базних поена.

4.9 Изложености по основу власничких улагања у банкарској књизи

Банка у својој банкарској књизи нема изложености по основу власничких улагања.

SRPSKA BANKA